

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1987/2

KARAR NO : 1987/4

ÖZET: Jandarmanın mülki görevine ilişkin bulunan suçlarına ait davanın adli yargı yerinde görülmesi rektiği hk.

TCK. 230. und.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Mehmet Tezcan ve arkadaşları

O L A Y : 27.10.1980 tarihinde sabah 02.00 sıralarında sanık jandarma er-

inin görevli buldukları Türk-İran sınırında 7-8 nolu sınır taşları arasındaki Sul-tan Top Takım Komutanlığı sorumluluk alanından, Mahmut Karapınar'a ait 300 adet koyu-nun 9 silâhlı kişi tarafından İran'a kaçırıldığı, görevli olan sanıkların gerekli te-biri almamak, nöbet yerinde bulunmamak ve birbirlerini desteklememek suretiyle yasa-ların ve üst komutanlıkların kendilerine verdiği emirlere uymayarak kaçakçılık yapılma-na neden oldukları iddiası ile Aralık C. Savcılığınca düzenlenen 11.11.1980 günlü, 1980/128 esas nolu iddianamede eylemlerine uyan TCK.nun 230., 1918 sayılı Kanunun 36 maddesi uyarınca cezalandırılmaları istemiyle haklarında kamu davası açılmıştır.

Aralık Asliye Ceza Mahkemesi; 13.1.1983 günü, 1980/104 esas, 1903/1 karar say-ile; davayı mahkûmiyetle sonuçlandırış, hükmün C. Savcısı ve o yer üst savcısı tara-fından temyiz edilmesi üzerine Targıtay 7. Ceza Dairesi; 20.12.1983 gün, 5339-5807 sa-yyı ile, sanıkların eylemlerinin TCK.nun 240. maddesi kapsamında bulunduğu gözetilmede yazılı şekilde hüküm kurulmasını ve kabule göre eylemde devletçe uğranılan zararın bu-lunduğu gözönünde tutulmadan TCK.nun 230/2. maddesi yerine 230/1. maddesinin uygulan-masını yasaya aykırı görerek hükmün bozulmasına karar vermiştir.

Aralık Asliye Ceza Mahkemesi; 13.12.1984 günlü, 1984/9-85 sayı ile; sanıkların suç tarihinde asker kişi oldukları ve davaya bakmanın askerî mahkemenin görevi içi-de olduğu gerekçesi ile görevsizliğine karar vermiştir.

Ağrı 12. Piyade Tümen Komutanlığı Askerî Mahkemesi; 13.11.1986 günü, 1986/1005-712 sayı ile; sanıkların jandarma personeli olmaları sebebiyle 2803 sayılı Jandar-ma Kanununa tabi buldukları, bu kanuna göre ancak askerî hizmetlerinden dolayı işler- oldukları suçlara bakmanın askerî mahkemenin görevine girdiği, olaydaki gibi mülki veya adli görevlerine ilişkin suçlarının mahkemenin görevi dışında kaldığı gerekçeleri ile görevsizlik kararı vermiştir.

...../.....

16.B.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Kanunun 14. maddesinde belirtilen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuş, dosya Aşrı 12. Piyade Tümen Komutanlığı Askerî Savcılığı'nın 25.12.1986 günlü, 1986/101 müt. sayılı müzekkeresi ekinde Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığı'na gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Vahdettin Oktay'ın Başkanlığı'nda, Cezmi Elgin, Türkân Güven, A. Cemal Göğüş, Necati Karakış, Yavuz T. Özgen ve Muammer Aksüt'ün katılmaları ile yaptığı, 12.1.1987 günlü toplantıda; geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, toplantıya Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Beki Mavioğlu ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ferhat Feranoğlu'nun Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereğ görüşülüp düşünüldü:

Olay, 1. Seyyar Jandarma Bölüğünde er olarak görev yapan sanıkların, 27.10.1986 günü Türk-İran sınırındaki 7-8 nolu sınır taşları arasında nöbetçi olarak buldukları sırada, kimliği saptanamayan kişilerce hayvan kaçakçılığı yapılmasını engellemek suretiyle nöbet görevlerini ihmal etmeleri iddiasından ibarettir.

Sanıkların, suç tarihinde jandarma eri olmaları nedeni ile 353 sayılı Kanunun 10. maddesinde sayılan asker kişilerden sayıldıkları kuşkusuz ise de, jandarma personelinin yalnızca askerî hizmete ilişkin suç oluşturan eylemlerinden dolayı askerî yargıya tabi bulunması, askerî bir mahalde suç işleyen failin askerî yargı yerinde yargılanması kuralının jandarma bakımından her zaman uygulanması gereken bir kural niteliği taşıması açısından 2803 sayılı Jandarma Teşkilât ve Yetkileri Kanunu ve Yönetmeliği ile 6815 sayılı Kanunun incelenerek görevli yargı yerinin saptanması gerekir.

2803 sayılı Kanunun 3. maddesinde ".....emniyet ve asayiş ile kamu düzeninin korunmasını sağlayan ve diğer kanun ve nizamların verdiği görevleri yerine getiren silâhlı askerî bir güvenlik ve kolluk kuvveti" olarak tanımlanan jandarmanın, "jandarmanın genel görevleri" başlığını taşıyan 7. maddesinde sorumluluk alanındaki görevleri; mülkî, adli, askerî ve diğer görevleri olmak üzere dört bölüm halinde düzenlenmiştir. Buna göre jandarmanın mülkî görevleri; "emniyet ve asayiş ile kamu düzenini sağlamak, korumak ve kollamak, kaçakçılığı men, takip ve tahkik etmek, suç işlenmesini önlemek için gerekli tedbirleri almak ve uygulamak, ceza infaz kurumları ile tutukevlerinin dış korumalarını sağlamak", adli görevleri; "işlenmiş suçlarla ilgili olarak kanunlarda belirtilen işlemleri yapmak ve bunlara ilişkin adli hizmetleri yerine getirmek", askerî görev-

leri; "askerî kanun ve nizamlar gereği görevlerle, Genelkurmay Başkanlığı'nca verilen görevleri yapmak" diğer görevleri; yukarıda belirtilen görevler dışında kalan ve diğer kanun ve nizam hükümlerinin icrası ile bunlara dayalı emir ve kararlarla jandarmaya verilen görevleri yapmak" biçiminde gösterilmiştir.

Sözü geçen Yasa'nın 4. maddesinde ise; Jandarma Genel Komutanlığı'nın Türk Silâhlı Kuvvetlerinin bir parçası olup, silâhlı kuvvetlerle ilgili görevleri, eğitim ve öğrenim bakımından Genelkurmay Başkanlığı'na, emniyet ve asayiş işleri ile diğer görev ve hizmetlerin yapılması bakımından da İçişleri Bakanlığı'na bağlı olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan 6815 sayılı "sınır, kıyı ve karasularımızın muhafaza ve Emniyeti ve Kaçakçılığı men, takibi işlerinin Dahiliye Vekaletine Devri Hakkındaki Kanunun 1. maddesinde; sınır, kıyı ve karasularımızın korunması ve güvenliği ile gümrük bölgesinde kaçakçılığın önlenmesi ve koğuşturulması ve soruşturulması görevinin İçişleri Bakanlığı'na devredildiği, bu görevin bakanlıkça Jandarma Genel Komutanlığı vasıtası ile yapılacağı belirtildikten sonra, 2. maddesinde; sınırları koruma görevi ile yükümlü olan seyyar jandarma birliklerinin doğrudan Jandarma Genel Komutanlığı'na bağlı olduğu ve barışta yalnızca sınır koruma ve kaçakçılığı önleme görevinde çalıştırılacakları öngörülmüş bulunmaktadır.

Bu açıklamalardan sonra, dava konusu olaydaki seyyar jandarma birliğine mensup adı geçen sanık jandarma erlerinin de, 6815 sayılı Kanun uyarınca sınırlarımızı korumak ve kaçakçılığı önlemekle görevlendirilmiş oldukları anlaşılmaktadır. Olay günü, bu erlerin 7-8 nolu sınır taşları arasındaki nöbet görevleri sırasında nöbet yerinde bulunmamak, kaçakçılığı önlemek için gerekli tedbirleri almamak ve birbirlerini desteklememek sureti ile yasalarla ve üst komutanlıkların emirleri ile kendilerine verilen emirlere uymayarak görevlerini ihmal etmelerine ilişkin suçlarının, 2803 sayılı Kanunun 7. maddesinde gösterilen mülki görevlerinin yapılması sırasında işlendiği açıkça ortadadır.

Bu durumda davanın askerî yargı yerinin görevi dışında kaldığı, 2803 sayılı Kanunun 7. ve 6815 sayılı Kanunun 1. ve 2. maddeleri uyarınca adli yargı yerinde görülmesi gerektiğinden, Aralık Asliye Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

..../....

16-8.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözümlenmesine bu nedenle Aralık Asliye Ceza Mahkemesi'nin 13.12.1984 günlü, 1984/9-85 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 12.1.1987 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Vahdettin Oktay

Üye

Cezmi Elgin

Üye

Türkan Güven

Üye

A. Cemal Güçlüs

Üye

Necati Karakiş

Üye

Yavuz P. Özgen

Üye

Muammer Aksüt

23. 1. 1987

i/ç